

RADNÍČNÍ LISTY

ZPRAVODAJ
MĚSTA PLZNĚ
ROČNÍK XXII
LISTOPAD 2017

Úložiště

poskytne všechny
informace

strana 3

Olympijská

naděje v badmintonu
trénuje v Plzni

strana 4

Advent

přinese
příběhy betlémů

strana 7

Plzeň se připravuje na změny klimatu

Pomohou i zelené střechy a další opatření

První ze školních zařízení se zelenou střechou v Plzni je budova 56. mateřské školy v městském obvodu Lhota. Následovat by jí mohla 4. základní škola v Kralovické ulici. Statický posudek na únosnost střechy má být hotový do konce listopadu. Zpracovává se studie na využívání dešťové vody ze střech domů na Borech na zalévání Borského parku. To je jen malý výčet akcí, které se chystají v souvislosti s problematikou zmírnění klimatických změn ve městě. Toto téma je jednou z důležitých oblastí připravovaného Strategického plánu města Plzně a například i konceptu Smart City Plzeň.

Smart City **Plzeň**

„Město se zmíněné problematice, která je pro něj hodně důležitá, intenzivně věnuje. Hledá vhodná ekologická a ekonomická řešení,“ říká vedoucí Odboru životního prostředí Magistrátu města Plzně Dagmar Svobodová Kaiferová. Mezi ně patří budování zelených střech, zelených fasád, nové způsoby zasakování dešťové vody pomocí zatravnovacích pásů, žlabů a květinových záhonů. Naprosto standartní je už ve městě oddílná kanalizace, kde se odpadní voda odvádí do čistírny samostatně. „Existují desítky způsobů, jak vodu zadržet a účelně využít. Město aktivně pomáhá i prostřednictvím nadačního fondu Zelený poklad nevládním neziskovým organizacím,

školám a dalším subjektům v péči o životní prostředí s důrazem na projekty zaměřené na environmentální výchovu nejen dětí a mládeže, ale i široké veřejnosti,“ připomíná Dagmar Svobodová Kaiferová.

Upozorňuje, že na řešení musí spolupracovat mnoho subjektů včetně zemědělských firem, které mohou ovlivnit zadržování vody v krajině velmi výrazně. „Velkým problémem jsou dnes historické meliorace na pozemcích a nedodržení zemědělských postupů,“ uvádí s tím, že město se snaží spolupracovat s mnoha subjekty.

A připravuje se také na nouzové zásobování pitnou vodou. „Nedávno se ve spolupráci s vybranými orgány krizového řízení a ostatními organizacemi uskutečnilo třídní cvičení. Námětem bylo narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu v důsledku dlouhodobého sucha,“ uvádí Jiří Karas, pověřený vedoucí oddělení krizového řízení magistrátu. Cvičení se konalo na území městských obvodů, kde není veřejný vodovod nebo na něj nejsou obyvatelé napojeni. Týkalo se téměř pěti tisíc obyvatel, ke kterým se v rámci cvičení pitná voda dostala. Hasiči zavázeli pitnou vodu do zásobníků Fakultní nemocnice Plzeň, dělal se rozbor vody z městského vrtu Košínář nebo se ověřovaly možnosti čerpání pitné vody do cisteren či její výdej z městského vodojemu Bory. (an)

Oslavy uzavřel Průvod světel a ohňostroj

Velkolepý ohňostroj, kterému přihlížely tisíce lidí a jemuž předcházelo slavnostní shromáždění na náměstí T. G. Masaryka a Průvod světel, uzavřel v krajské metropoli oslavy vzniku samostatné československé republiky. Obyvatelé Plzně a návštěvníci využili řadu turistických atrakcí, otevřených zcela zdarma nebo za symbolických 28 korun. Největší zájem byl o prohlídky Úpravný vody na Homolce a čistírny odpadních vod, prohlídky Velkého divadla, Městanské besedy a dále běžně nepřístupného Loosova interiéru v domě na Klatovské 19 či o originální prohlídky města. Více na straně 5. Foto: Miroslav Chaloupka

O VODĚ A SUCHU

Sucho je třeba brát velmi vážně, říkají vodohospodáři

„Riziko nedostatku kvalitní vody se vzhledem k suchu a nedobrému hospodaření s touto tekutinou nezbytnou pro život zvyšuje. Na suchu je třeba se připravovat. Nedávno jsme se zúčastnili cvičení Krizového štábu Plzeňského kraje, při kterém se simulovaly dopady dlouhodobého sucha a hledala se řešení, jak mu čelit. Pro Plzeň je klíčové zajištění dostatečného průtoku v řece Úhlavě tak, aby mohla být voda odebírána do úpravný vody Homolka a obyvatelé města si mohli doma pustit z kohoutku pitnou vodu. Nádrž Nýrsko v tomto může hrát důležitou roli a zvyšovat přirozený průtok v Úhlavě i po řadu měsíců,“ říká pracovník dispečinku ze státního podniku Povodí Vltavy Karel Zelenka.

Přehradní nádrž Nýrsko, která leží v podhůří Šumavy na řece Úhlavě, je primárně zásobárnou pitné vody pro Klatovsko a Domažlicko. Vzhledem ke svým parametřům a akumulovanému objemu vody však dokáže v případě extrémního sucha nadleňšovat průtok řeky Úhlavy, a tak dotovat nyní

Velmi nízký průtok v řece Úhlavě v srpnu 2015.

Foto: archiv Povodí Vltavy

jediný zdroj pitné vody pro Plzeň. „S vodou v nádrži hospodaříme tak, abychom jí měli dostatek a byla kvalitní, ale zároveň abychom nezvyšovali riziko povodní a vzniku škod v území pod nádrží. V průběhu zimních měsíců standardně hladinu vody v nádrži snižujeme, abychom na jaře hospodárně využili vodu ze sněhu tajícího na Šumavě.

Pořád vlastně balancujeme mezi tím, aby v nádrži byla dostatečná zásoba vody, ale současně bylo naopak i místo pro tlumení případných povodní, které mohou udeřit prakticky kdykoli,“ popisuje Karel Zelenka.

Jeho kolega, specialista na kvalitu vody, Jindřich Duras upozorňuje, že větší čerpání vody z přehrady by mělo vliv na její kvalitu.

„Nemůžeme se na vodní nádrže a řeky dívat jen jako na nádoby a koryta na vodu. Vodní ekosystémy žijí svým životem, jenž se projevuje třeba nadměrným rozvojem sinic nebo naopak intenzivními procesy samočištění,“ uvádí Jindřich Duras. Moudřejší hospodaření s dešťovou vodou je výzva nejen pro krajinu, ale i pro město. Jejich značnou plochu totiž tvoří nepropustné povrchy, jako jsou komunikace, střechy, parkoviště, haly, odstavné plochy a další objekty. Jakmile zaprší, voda bez užítku steče do kanalizace, která musí obvykle pojmout splašky i vodu srážkovou. Aby se kanalizace nepřehltla, je nadbytečná voda „odlehčována“ a to i se vším znečištěním, které unáší do řeky.

„Plzeň si z mého pohledu zaslouží pochvalu, protože jako jedno z mála českých měst vybudovala už před lety u čistírny odpadních vod velké a nákladné retenční nádrže, které po srážkách zadržují nevábnou směs dešťové a splaškové vody. Ta je pak, když se uvolní kapacita čistírny, vyčištěna a vypuštěna do Berounky. Bez zachytných nádrží

by otekla přímo do řeky a ještě se zde velmi negativně podepsala na její kvalitě. Čím hůře budeme s dešťovou vodou hospodařit na území města, tím více prostředků musíme vynaložit na dodatečná opatření,“ zdůrazňuje Jindřich Duras s tím, že je třeba se intenzivně zabývat opatřeními k zachování a zadržení vody ve městě.

Přibývá extrémně horkých dnů a rozsáhlé zpevněné plochy ve městech vedro násobí. Když už konečně zaprší, všechna voda steče do kanálů a bez užítku anebo i se škodami odtéká pryč z města. To tak přichází o jediné klimatické médium, které má k dispozici, přehřívá se a špatně se v něm pak dýchá i žije. „Zeleň a voda město ochlazují. Proto je zapotřebí vláhu zadržet v maximálním množství,“ upozorňuje Jindřich Duras, který spolu s kolegy na opatřeních spolupracuje s městem, s informačním centrem v oblasti životního prostředí Envic a řadou dalších institucí. (an)

Studie řeší, co s prostorem po domě kultury

Stanovuje základní podmínky, jak má v budoucnu vypadat důležité území Americká – Sirková

Územní studii pro území mezi Americkou ulicí – Denisovým nábřežím – Nádražní ulicí včetně prostoru po kulturním domě Inwest odsouhlasilo zastupitelstvo. Studie stanovuje základní podmínky pro to, jak má území v budoucnu vypadat. Jejím cílem je navrhnout možnou zástavbu a zároveň vymezit veřejná prostranství.

Cílové podoby území by mělo být podle studie dosaženo ve dvou etapách. První navrhuje prostorovou a funkční regulaci zástavby a veřejných prostranství pro celek „superbloku“ Americká – Sirková – Denisovo nábřeží a vymezuje základní řešení prostranství v křížení Americká – Sirková – Šumavská – Mikulášská včetně stanovení charakteru dopravního řešení a podchodu v území. Sirková ulice je v první etapě ponechána ve svojí dnešní poloze. Řešení křižovatky U Jána je plně přejato z dokumentace zpracované pro územní rozhodnutí.

V druhé etapě studie řeší doplnění zástavby mezi Sirkovou a Nádražní ulicí a zároveň upravuje uliční profil Sirkové ulice, aby mohl plnit funkci městské třídy.

Příklady možných řešení zástavby v území.

Proto je Sirková ulice přeložena do nové polohy. Je navrženo okružní „Americké náměstí“ s nově umístěnými zastávkami MHD pro prostor dnešního křížení Americká – Sirková – Šumavská – Mikulášská. Tato podoba veřejného prostranství, náměstí namísto křižovatky,

vzešla z architektonické soutěže z roku 2014. „Vzhledem k významu a rozsahu řešeného území zadal Útvar koncepce a rozvoje města Plzně posouzení dopadů možné zástavby na centrální oblast města Plzně, a to především z hlediska dopadu na sektor maloobchodu a služeb. Taktéž

byly hodnoceny další související vlivy například na sektor bydlení, administrativy, kultury a společenské vybavenosti. Výsledky posouzení dopadů jsou vyhodnoceny a zapracovány do územní studie,“ uvádí ředitelka Útvaru koncepce a rozvoje města Plzně Irena Vostracká. (red)

Vizualizace: Útvar koncepce a rozvoje města Plzně

Plzeň podala dovolání ve sporu s firmou Amádeus

Plzeň podala k Nejvyššímu soudu České republiky dovolání kvůli sporu se společností AMÁDEUS REAL. Ta žaluje město pro podle jejího názoru zmařenou investici, a sice neuskutečenou výstavbu obchodního komplexu Corso v lokalitě po bývalém kulturním domě v centru. Chce jako náhradu škody 1,853 miliardy korun. Okresní soud Plzeň-město žalobu společnosti na zaplacení částky zamítl. Městu tehdy soud přiznal náhradu nákladů právního zastoupení v plném rozsahu. Proti rozsudku okresního soudu podal investor (žalobce) odvolání ke Krajskému soudu v Plzni. A ten vydal usnesení, kterým rozsudek okresního soudu zrušil. (red)

Cestující ušetří

Cestující v plzeňské městské hromadné dopravě do konce března 2018 ušetří pět korun z ceny každé jednotlivé jízdenky, pokud při placení využijí mobilní aplikaci Moje Plzeňská jízdenka a digitální peněženku Masterpass. Od dubna příštího roku bude pak cena stejná jako při zakoupení v samoobslužných terminálech ve vozích městské hromadné dopravy.

Při nákupu jízdenky je třeba spustit aplikaci Moje Plzeňská jízdenka, pak použít volbu košík, vybrat jízdenku dle územní a časové platnosti, potvrdit úhradu prostřednictvím MasterPass, pak se zobrazí zakoupená jízdenka a časová platnost jízdenky nastane asi dvě minuty po nákupu. (red)

Územní plán získal významné ocenění

Územní plán Plzně schválený 1. října 2016 zvítězil v soutěži Stavba roku 2017 v kategorii Urbanistický projekt. „Těší mě, že byl význam a způsob zpracování územního plánu uznán v této celostátní soutěži. Je to pro nás ocenění práce všech kolegů, kteří se na jeho přípravě podíleli,“ uvádí Irena Vostracká, ředitelka Útvaru koncepce a rozvoje města Plzně. (red)

Park na Mikulášském získal zvláštní cenu

V celostátní soutěži Park roku 2017 obdržel plzeňský park na Mikulášském náměstí ve druhém plzeňském obvodu (na snímku) zvláštní cenu Výzkumného ústavu Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví.

Porotci ocenili obnovu náměstí spojenou s obohacením historické parkové úpravy o funkce požadované v současnosti – pobytový trávník a smíšené keřové a trvalkové výsadby. Soutěž od roku 2003 každoročně vypisuje profesní sdružení Svaz zakládání a údržby zeleně. (red)

Zrekonstruovaná Letkovská už slouží

Nově opravená Letkovská ulice.

Foto: Adriana Jarošová

Plzeňanům začala sloužit kompletně zrekonstruovaná Letkovská ulice, frekventovaná silnice III/18019. Na jedné z hlavních komunikací v části Božkov, která je průtahem z města na Letkov, pracovaly stavební firmy od léta 2016. Společná akce Správy a údržby silnic Plzeňského kraje, města Plzně a městské společnosti Vodárna Plzeň vyšla na 49,7 milionu ko-

run včetně DPH. Převážná část objektů v Letkovské ulici je památkově chráněna a zapsána na seznamu Národních kulturních památek. Z toho pramenily velké nároky na kamenné dlažby a obruby, na jejich kladení, tvar, barevnost a kvalitu materiálu.

Zrekonstruováno bylo 700 metrů komunikace a to v úseku od předpolí mostu

přes Úslavu na Božkovském náměstí až po konec města. V rámci stavby byla provedena kompletní výměna povrchu vozovky Letkovské ulice a dále také ulic Okružní, Kristinovská, K Bukové včetně vybudování navazujících chodníků. V Letkovské ulici byl také vyměněn vodovod a vybudovány kanalizační přípojky na jednotnou kanalizaci. (red)

ROZHOVOR

Gabriela Hajšmanová: Děti mají díky výuce v lese lepší kondici

Ponožky ozdobené jehličím, kamínky a dalšími materiály, které děti našly v lese, visí spolu s fotografiemi na nástěnce. Na stolečku leží další objevy z lesa, aby si je mohl kdokoli osahat a z blízka poznat. Ke každému vzorku je popíska. Tak to vypadá před 2. C 1. základní školy Plzeň v Západní ulici. V závěru loňského roku se totiž stala Lesní třídou. „Zapojili jsme se za podpory naší pani zástupkyně do programu Les ve škole, který vede pedagogy k tomu, aby své žáky učili o lese přímo v lese pomocí pozorování a prožitků,“ říká učitelka Gabriela Hajšmanová, která pokračuje s dětmi i letos.

Znamená to, že učíte místo ve třídě v lese i český jazyk a matematiku?

Ano, vyrazíme s dětmi ven a všechny předměty se učíme v přírodě. Všechny aktivity děláme venku. Je to sice náročné, ale třeba český jazyk i matematika se tak stanou zábavnějšími. Učitel však nemá ani chvíli na odpočinek, jako například ve škole o přestávce. I proto se možná do

projektu, který koordinuje nevládní nezisková organizace Tereza, pedagogové příliš nehrnou.

Kam nejčastěji vyrazíte?

Děti chodí moc rády do Arboreta Sofronka nebo do lesní školky Větvíčka. Chodíme také do těsného okolí školky, do lesa nebo k rybníkům. Někdy býváme třeba i na školní zahradě.

Nebáli se rodiče, že jim potomci nastydnou?

Spíš, že zanedbají učivo, ale to byla zcela zbytečná obava. Myslím, že se jim projekt zalíbil. Už v loňském školním roce se totiž zajímali, zda budeme pokračovat i v letošním školním roce.

V čem je projekt mimo získání znalostí z předmětů předepsaných pro daný ročník pro žáky přínosný?

Naučí se mnoho dalších věcí, třeba jak se mají do přírody oblékat, jak se v ní chovat, vybudují si k ní vztah. Mohou si všechno osahat a poznat všemi smysly. Myslím, že pobyt v přírodě prospívá i vzájemným vztahům mezi dětmi. Na-

Učitelka Gabriela Hajšmanová se svým žáky v přírodě. Snímek je z letošního října, kdy navštívili plzeňskou zoo. Foto: archiv Gabriely Hajšmanové

víc se děti cítí celkově lépe a na konci školního roku měly podstatně lepší fyzickou kondici než na začátku. Ale hlavně je to baví.

Začít u dětí je asi důležité?

Rozhodně. Pojmy udržitelný rozvoj a environmentální výchova jim sice nic neříkají, ale vlastně se už v duchu těchto

pojmu chovají. Pobyt venku a v lese je násilně naučí ohleduplnosti k životnímu prostředí. Třeba takové drobnosti, že si musí po sobě uklidit nebo že je třeba odpad třídít. Naučí se pojmenovat problémy, které přírodu trápí, a co pro ni mohou udělat. A nejen ty, ale i řadu dalších.

Zlákala jste k této činnosti i nějaké kolegy?

Jak už jsem řekla, být čtyři hodiny nepřetržitě s dětmi, vyžaduje jinou přípravu a je to náročnější. Ale nadšenci se najdou. Letos se zapojila například moje kolegyně s dětmi z 2. A. Ráda se o zkušenosti podělit.

Jaký máte k přírodě vztah vy a vedete k ní i své děti?

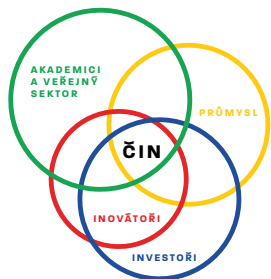
Povolání učitele je mnohdy velmi náročné. Příroda mi pomáhá při odpočinku a při hledání nové inspirace pro výuku mých druháčků. Mým koníčkem se stal orientační běh, běhat v přírodě s mapou v ruce a neztratit se je fajn. Vůbec mi nevádí, že většinou doběhnu poslední. Líbí se i méjedenáctileté dcerce a na přírodu a pobyt v ní nedá dopustit ani můj osmnáctiletý syn. (an)

Adiktologická ambulance je pro mladé

Adiktologickou ambulanci „-21“, jež je určená pro mladé lidi do 21 let a jejich blízké vybudovala Plzeň ve spolupráci s Centrem protidrogové prevence a terapie. Dlouhodobým cílem magistrátního odboru bezpečnosti a prevence kriminality je totiž vytvoření komplexní sítě služeb pro všechny osoby ohrožené závislostí. V souvislosti s tím vznikla v Plzni potřeba posílit ambulanci služby v oblasti péče o děti a mladistvé do 18 let ohrožené závislostmi i pro jejich rodinné příslušníky. (red)

Plzeň bude hlavním městem inovací

Festival Česká inovace, největší tuzemské setkání inovátorů, se letos poprvé uskuteční v Plzni. Areál DEPO2015 30. listopadu zaplní průkopníci nových originálních přístupů a postupů, reprezentanti start up projektů, zástupci českého průmyslu, akademické sféry, veřejné správy a investorů, aby společně absolvovali pozoruhodný program, vzájemně se inspirovali a navázali spolupráci. Cílem akce, kterou Česká inovace pořádá od roku 2011, je propojit zástupce jednotlivých komunit a maximálně tak podpořit inovační prostředí v České republice. Vstup na 6. ročník festivalu je zdarma. Nabídne jedinečný, mimořádně koncentrovaný zážitek, na jednom místě během jednoho dne se lze osobně setkat se zajímavými lidmi, získat praktické informace a cenné kontakty. (red)

VÝMĚNA PLZEŇSKÝCH KARET

Výměna Plzeňských karet pokračuje. Od října do listopadu jsou to karty s čísly 135 000 až 149 999. (red)

Úložiště poskytne všechna data

Informace budou na webovém portálu Bezpečná Plzeň

Informace o všech pořádaných akcích včetně uzavírek a omezení dopravy v Plzni si budou moci od příštího roku najít lidé v kalendáři akcí na webu města, konkrétně na webovém portálu Bezpečná Plzeň. Zkušební provoz, zatím na intranetu města, už začal. Je to další z projektů konceptu Smart City Plzeň, které mají obyvatelům a návštěvníkům města zjednodušit a zpříjemnit život. Plzeň se při přípravě projektu neinspirovala žádným městem. „Poslední dobou výrazně stoupá počet kulturních a sportovních akcí, a tak chceme mít větší přehled,“ říká vedoucí Odboru bezpečnosti a prevence kriminality Magistrátu města Plzně Aleš Průša.

Smart City Plzeň

Pořadatelé akcí se z kalendáře dozvědí, kdy jsou jaké plochy a prostory ve městě obsazené. Informace jsou dobré také kvůli tomu, aby se lidé mohli rozhodnout, zda mají jet do centra autem. Provoz sdíleného úložiště technicky zajišťuje Správa informačních technologií města Plzně. „Na tuto šikovnou a chytrou věc jsme nemuseli vydávat žádné peníze,“ doplňuje Aleš Průša. Policie a úřady budou ze systému získávat kromě veřejných dat, tedy termínu, hodiny a druhu akce, také informace například

Informace o jízdě historické tramvaje při oslavách vzniku samostatné československé republiky už byly na úložišti. Foto: Miroslav Chaloupka

o účelu shromáždění, svolavatelé a další. Když se nová akce zadá, ihned dostanou e-mail o termínu a druhu akce.

Od roku 2015, kdy byla Plzeň Evropským hlavním městem kultury, se výrazně zvýšil počet sportovních a kulturních akcí ve městě. „Od roku 2016 se navíc velmi zpřísnily bezpečnostní podmínky pro pořádání akcí,“ upozorňuje Aleš Průša. Ministerstvo vnitra České republiky vydalo příručku na ochranu měkkých cílů, z níž plynou doporučení pro pořadatele, policii i pro orgány města. Například akce konané na náměstí Republiky mají mít větší počet pořadatelů, kvalitní bezpečnostní agenturu, požární a zdravotnický dozor

a prostor zajištěný proti vniknutí nebezpečného vozidla. „A pokud se konají na náměstí akce pro větší počet lidí, organizátor dnes musí požádat odbor dopravy o úplnou uzavírku příjezdových ulic pro individuální dopravu a jezdí tam pak jen městská hromadná doprava nebo ti, kdo na náměstí bydlí,“ dodává Aleš Průša.

Vkládání dat do systému bude mít na starosti pracovník odboru bezpečnosti, u něhož se sbíhají veškeré informace o akcích. „Jakmile se o akci dozvíme, hned ji založí, tedy všechna oznámená shromáždění, kulturní i sportovní akce, uzavírky silnic a omezení dopravy,“ zdůrazňuje Aleš Průša. (red)

Město vydalo nový katalog sociálních služeb

Nový katalog.

Foto: Marie Fialová

Ucelený přehled sociálních služeb poskytovaných na území města Plzně a v nejbližším okolí má od poloviny října k dispozici plzeňská veřejnost. Odbor sociálních služeb Magistrátu města Plzně zpracoval už páté aktualizované vydání s názvem Katalog nejen sociálních služeb. Zájemci si mohou publikaci vyzvednout v Plzni zdarma na řadě veřejně dostupných míst, například ve vrátnicích magistrátu a úřadech městských

obvodů, na úřadu práce, městské policii, v městské a diecézní charitě, ve fakultní nemocnici i dalších institucích. Poslední katalog vyšel v roce 2014.

Pomáhající Plzeň

„Aktualizované vydání má sloužit především k lepší orientaci v nabídce služeb, jež město dotuje a jejichž kvalitu garantu-

je. První katalog tohoto druhu byl vydán v roce 2005 a měl 70 stran, tento nové vydání jich má již 208. Každá strana představuje jednu službu včetně stručné charakteristiky a veškerých kontaktů. Rozdíl 130 stran ve srovnání s prvním vydáním je dokladem toho, že město intenzivně pracuje na rozvoji sítě sociálních služeb v souladu s potřebami svých občanů a demografickým vývojem,“ říká vedoucí odboru sociálních služeb Alena Hynková.

Publikace nabízí informace o službách pro seniory, zdravotně postižené, rodiny, děti a mladistvé, pro osoby v obtížných situacích, cizince i osoby ohrožené drogovou závislostí. „Katalog přináší rovněž údaje o službách společných více oblastem a nově i kapitolu Úřady a instituce, kde vám poradí. Zde zájemci naleznou nejen veškeré kontakty, ale zejména ucelený přehled činnosti orgánů veřejné správy, obce i kraje, stejně jako nabídku služeb Úřadu práce, České správy sociálního zabezpečení nebo třeba Fakultní nemocnice Plzeň,“ uvádí Alena Hynková. (red)

Městskou besedu by mohla provozovat městská firma

Město chce odkoupit dvacetiprocentní podíl ve společnosti DOMINIK CENTRUM, aby se Plzeň stala jediným stoprocentním vlastníkem této společnosti. Ta bude poté i nadále zajišťovat provoz objektu a veřejnou kulturní službu, tedy program Besedy. Ročně se v Městské besedě koná několik stovek kulturních produkcí, například v roce 2015 jich bylo 683, loni dokonce 800. Město nyní nechá zajistit znalecký posudek na ocenění hodnoty společnosti DOMINIK CENTRUM a předloží nabídku odkupu Ivanu Jáchimovi, jenž vlastní 20 procent společnosti. Aktuální smlouva mezi městem Plzeň a společností je platná do roku 2018. (red)

Plzeň pomůže Hospiciu svatého Lazara

Celkem 1,131 milionu korun poskytne město z rozpočtu na rekonstrukci Hospicu svatého Lazara. Náklady na projekt Bezbariérové řešení Hospicu svatého Lazara v Plzni, který zahrnuje opravu výtahové šachty, výměnu dvou lůžkových výtahů, vybudování bezbariérového WC a výměnu dveří do budovy, činí 5,655 milionu korun včetně DPH. Hospic požádá o státní dotaci, ta může činit až 80 procent předpokládaných nákladů. Zbývajících 20 procent uhradí město.

Na archivním snímku mše v kapli v Hospiciu svatého Lazara. Foto: archiv

Budova hospice je umístěna v objektu o jednom podzemním a pěti nadzemních podlažích včetně podkrovní. Město jej upravilo pro účely hospice v 90. letech minulého století. Hospic poskytuje paliativní léčbu pacientům ve finální fázi nemoci, k dispozici má 28 lůžek. V současné době jsou dva lůžkové výtahy na konci své životnosti. Pořízení nových výtahů je finančně náročná záležitost, proto chce hospic využít možnosti požádat o dotaci z Programu mobility každoročně vyhlášeném Vládním výborem pro zdravotně postižené občany. (red)

Seniorská Star Dance už má vítěze

Hana Poláková a Karel Mašek (na snímku) zvítězili v soutěži Star Dance aneb Když senioři tančí..., kterou vyhlásil letos na jaře Odbor sociálních služeb Magistrátu města Plzně.

Výzvu pro taneční páry uspořádal v rámci cyklu Tanečních večerů pro dříve narozené, které se už pátým rokem konají jednou za měsíc v Městské besedě v Plzni. Páry v průběhu čtyř večerů předvedly své podání valčíku, tanga, nechyběla ani cha-cha a jive. (red)

Jaroslav Hrabák: Robot identifikuje bakterie přesněji

Dalšího úspěchu dosáhli mladí vědci z Biomedicínského centra Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Plzni pod vedením manažera centra Jaroslava Hrabáka. Podíleli se na vývoji laboratorního robota pojmenovaného Maldí Colonyst, který získal na mezinárodní konferenci Pittcon 2017 v americkém Chicagu cenu za nejlepší inovaci. „Je to ve světě zcela unikátní zařízení, na jehož vývoji jsme se podíleli ve spolupráci s českou firmou BioVendor. Hradila celý výzkum a to v našich podmínkách není zatím obvyklé. O to více je to však žádáno,“ říká Jaroslav Hrabák.

Co nové robotické zařízení umí?

Přesně a rychle připravuje bakterie, které působí řadu vážných nemocí, k následné identifikaci. Některé z nich jsou přitom superodolné vůči antibiotikům. Dovede totiž automaticky přenášet pomocí platinového vlákna mikro-

Jaroslav Hrabák v laboratoři.

Foto: archiv

biální kolonie z Petriho misky na Maldí destičku s kapkou činidla. Původní koncepce robota to dělala v opačném pořadí a výsledky byly značně nepřesné. Nám se obrácením celého procesu podařilo nanášení výrazně zkvalitnit a zpřesnit určení původce infekční nemoci. Spolu

s firmou BioVendor jsme na tento postup podali patentovou přihlášku. A jakou metodou se bakterie nanášely a odhalovaly předtím?

Běžně je ještě stále nanášeji laborantky párátkem a kvalita záleží na jejich šikovnosti a zručnosti. A kvalitní nanesení je přitom

rozhodující pro zjištění, které bakterie nemocného trápí a jak ho účinně léčit.

Kde se robot už používá?

V několika českých nemocničních laboratořích včetně Fakultní nemocnice v Plzni. K jeho dalšímu rozšíření do dalších medicínských zařízení bylo třeba získat certifikaci a validaci. I to bylo předmětem smluvního výzkumu mezi Biomedicínským centrem LF UK v Plzni a firmou BioVendor.

Na čem konkrétně pracujete?

Na speciální diagnostické soupravě k detekci nejzávažnějších rezistencí na antibiotika. Velmi zjednodušeně řečeno vyvíjíme takovou malou krabičku za pár korun, do které vložíme vzorky bakterií a antibiotik, a zjistíme, zda antibiotikum působí nebo ne. Díky tomu bychom měli zjistit velmi rychle účinnost, respektive neúčinnost antibiotika a doporučit jinou léčbu. (an)

V Plzni trénuje olympijská naděje

Zájemců o sportovní a rekreační badminton přibývá, ale zatím chybí prostory

Osmnáctiletý Jan Louda z USK Plzeň je velkou olympijskou nadějí českého badmintonu. V současnosti je student plzeňského sportovního gymnázia nejlepším českým juniorem a ve světovém žebříčku se v roce 2017 vyšplhal až na šesté místo. „Je to naše eso. A má poličeno na olympiádu v Paříži v roce 2024, tu v Tokiu za dva roky už asi nestihne. Je to pořád ještě junior a v kategorii dospělých je na mezinárodních turnajích zatím nováček,“ říká předseda Západočeského badmintonového svazu Tomáš Knopp. Dodává, že západočeský svaz má ale i hodně dalších badmintonových nadějí.

Zajímavosti

- míčky jsou buď plastové, nebo z huššího peří a skládají se ze 16 brk, váží kolem pěti gramů
- jejich rychlost po úderu (ve smeči) dosahuje do dvou metrů za raketou od nejlepších hráčů světa přes 400 kilometrů v hodině
- profesionální péřový míček stojí od 45 do 60 korun
- profesionální raketa stojí od 1500 do 4500 korun
- rozměry hřiště na čtyřhrnu jsou 6,1 x 13,4 metru, výška sítě u sloupků je 1,55 metru, uprostřed je přibližně o 2,5 centimetru prověšena

A za sebou řadu úspěchů, například plzeňský klub USK je mezi osmi nejlepšími týmy v České republice, které hrají extraligu. Také pořádá prestižní Velkou cenu města Plzně v kategorii dospělých. Příští rok se opět uskuteční v městské hale Lokomotiva na Slovanech od 9. do 11. března 2018 a vstup na ni je jako na všechny badmintonové akce v rámci propagace zatím zdarma.

„Přestože jsme velice úspěšní a lidé mají možnost vidět špičkové hráče, diváků míváme hlavně na extraligových utkáních hodně málo. A my chceme veřejnosti ukázat, jaký je badminton skvělý sport, jenž rozvíjí výdrž, rychlost, přesnost, postřeh, švih a vyžaduje chytrost. Hráči, kteří o hře přemýšlejí a mají skvělé kombinační schopnosti, byt jsou třeba o trochu pomalejší v pohybu, dokáží častokrát hlavně v párových disciplínách přehrát rychlejší a pohyblivější soupeře svoji chytrou hrou a to je na badmintonu krásné,“ popisuje Tomáš Knopp. Na rozdíl od diváků přibývá zájemců o sportovní badminton a to nejen mezi dětmi, ale i mezi dospělými hobby hráči.

Kluby však musejí hodně dětí odmítnout, protože v Plzni není dostatek hal a potřebný počet kurtů. Problémy mívají vzhledem k nízkým stropům a nedostačujícímu prostoru kolem kurtů i při organizování soutěží. Proto se třeba turnaje Grand Prix B v kategorii U13 až U17 a Mistrovství České republiky v kategorii

Badmintonová olympijská naděje Jan Louda.

Foto: Milada Nováková

veteránů musí konat v hale v Dobřanech. „Plzeň je totiž jediné z velkých a středních měst, které nemá badmintonovou halu. Hrajeme po různých tělocvičnách na základních školách a malých sokolovnách a někdy doslova škemráme, aby nám pro-

najali prostor na jednu dvě hodiny týdně. Vzhledem k této omezené kapacitě nemůžeme nabírat tolik nových členů jako jiné, třeba ‚venkovní‘ sporty. Ani rekreační badmintonisté nemají vhodná místa pro hrani. Hala by tyto problémy vyřešila,“

svěřuje se předseda s tím, že svaz o této situaci již jedná s představiteli města. V Plzni působí celkem sedm sportovních klubů z deseti z celého Plzeňského kraje a v nich je zhruba pět set dětí a čtyři sta dospělých. Tisíce lidí pak badminton hrají rekreačně a tento atraktivní sport zažívá v současnosti obrovský boom. Hráť se dá totiž nejen rekreačně, ale i na sportovním poli až do vysokého věku. „Nejstarší hráče na Mistrovství České republiky veteránů máme v kategorii 70 plus,“ uvádí Tomáš Knopp.

O popularitě podle něho svědčí i to, že badminton je sport olympijský a poprvé zahrnutý i na paralympiádu 2020 v Tokiu. A Plzeňáci na vozíčkách nebo jinak handicapovaní mají obrovskou příležitost se jí zúčastnit, protože v Plzni vzniká centrum parabadmintonu a této disciplíně se zatím handicapovaní sportovci téměř nevěnují. Veškeré informace a rady o badmintonu a parabadmintonu je možné získat na svazovém e-mailu zpcbadminton@centrum.cz.

Tomáš Knopp zve všechny, kteří by si tento sport chtěli vyzkoušet, aby se na uvedení e-mail přihlásili a přišli do sokolovny na Doubravce. Za symbolický poplatek, ve kterém je zahrnuto půjčení veškerého vybavení včetně nápojů, se jim budou každý čtvrtek nebo pátek věnovat trenéři a zasvěťte je do kouzla a tajů tohoto sportu. (an)

Pozemní hokejisté opraví hřiště i zázemí

Hřiště pro pozemní hokej TJ Plzeň v Liticích podstoupí rekonstrukci za zhruba 14 milionů korun. Oddíl si podal žádost o dotaci na Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, získat může podporu v maximální výši zhruba 8,5 milionu korun. Zbýlých šest milionů bude financováno vícezdrojově, oddíl má k dispozici přibližně půl milionu, tři miliony poskytně Plzeň. (red)

Šípy lukostřelců poletí do nových terčovnic

Barbora Soukupová z klubu 1. LK Plzeň 1935 míří na terčovnice. Foto: archiv

Plzeň poskytne dotaci 600 tisíc korun na nákup nových terčovnic potřebných pro konání Mistrovství Evropy v paralukostřelbě. Zásadní prestižní kontinentální akce, na niž přijede až 450 účastníků z většiny evropských zemí, se v Plzni uskuteční od 11. do 19. srpna 2018. Divácky nejatraktivnější část závodů, tedy samotné finále, by se mohla konat na náměstí Republiky. Plzeň bude jedním z hlavních partnerů události.

„Terčovnic potřebujeme celkem 50 kusů, nejde jen o rámy, ale hlavně o jejich výplně, přičemž se pohybujeme v částce 600 až 800 tisíc korun. Díky dotaci města tak nakoupí-

me buď všechny, nebo většinu terčovnic,“ říká Roman Suda, předseda organizačního výboru. Klíčové sportovní vybavení musí být standardizované a pořadatelé počítají s tím, že terčovnice po ukončení mistrovství předají k užívání plzeňským lukostřeleckým klubům. Ty si tak vylepší svou sportovní infrastrukturu a budou navíc konkurenceschopné při pořádání velkých lukostřeleckých akcí. „Důvodem, proč Plzeň uvolnila peníze na nové terčovnice už letos, jsou dlouhé dodací lhůty materiálu pro jejich výplň,“ doplnil Jiří Michalík, vedoucí Odboru sportu Magistrátu města Plzně. (red)

Výstavba stezek podél řek bude pokračovat

Plzeň bude dále budovat svůj systém sportovně rekreačních tras v údolích řek, takzvaných greenways. Útvar koncepce a rozvoje města Plzně zpracoval studii nazvanou Greenways – realizační plán, jejímž cílem bylo analyzovat současný stav a navrhnout další postup majetkové a projektové přípravy.

Výsledkem studie je návrh etapizace přípravy jednotlivých úseků greenways v určitém pořadí, jež se může měnit v závislosti na stupni projektové a majetkové přípravy a možnostech městského rozpočtu. (red)

SERIÁL O MĚSTSKÉ POLICII PLZEŇ

Strážníci s sebou nosí už i igelitové pytle na odpad

Staré plesnivé matrace, „vodopád“ z PET lahví od vína řinoucí se skoro do řeky, staré boty, igelitové tašky, zbytky jídla, spousta cigaretových oharků a další nepořádek, mezi kterým občas vykoukne myš, se povaluje u pěší lávky ve Štruncových sadech. U této černé skládky pravidelně polehává a posedává parta čtyř bezdomovců.

Na druhé straně mostu jsou dva. Kolem procházejí maminky s kočárky, projíždějí cyklisté, pejskaři venčí své čtyřnohé miláčky a k lávce míří také dvojice strážníků. „Vytipováváme černé skládky, které po sobě zanechávají převážně osoby bez domova. Magistrát a městské obvody je poté nechávají na vlastní náklady uklidit. Při odstraňování tohoto nepořádku dohlížíme na to, aby během úklidu nedošlo k žádným konfliktním situacím,“ vysvětluje strážník Tomáš Novotný. Připomíná, že černé skládky nemají na svědomí pouze bezdomovci, ale někdy i obyvatelé Plzně, kteří se zbavují odpadků takzvaně na černo a nelegální skládky vytvářejí také nebo jejich objem zvětšují.

Mezi povídáním přichází k lávce a žádá bezdomovce, aby odpadky uklidili. Podává jim s kolegyní nové 120litrové igelitové pytle, ale jako téměř vždy poslouchají výmluvy, že oni nepořádek neudělali a nebudou ho

Úklid černé skládky.

Foto: Městská policie Plzeň

tedy uklidit. Skupina čtyř bezdomovců se rozchází a nechává za sebou nepořádek, dva muži z druhé strany si ale pytle berou a odpad shromažďují na jednu stranu lávky. Skládku po partě bezdomovců ale také neuklidí a jdou pryč.

Přijíždí však auto městského obvodu a uklidivá četa nepořádek za několik minut odstraní a na obou stranách lávky je náhle zcela čisto. Obvykle to však tak krátce netrvá. Pracovníci čety se shodují, že předchozí skládku u čerpací stanice na Borech uklidili podstatně déle. „Do úklidu jsou zapoje-

ny velké městské obvody, tedy Lochotín, Slovany, centrální městský obvod, Doubravka. Skládky likvidují každou středu. Strážníci mapují jejich výskyt předem a vytipovávají místa k úklidu, zajišťují bezpečnost pracovníků uklízejících čet a pracovníků úklidové společnosti Čistá Plzeň,“ upřesňuje mluvčí Městské policie Plzeň Jana Pužmanová. Dodává, že černé skládky se zbytky živočišných odpadů jsou velkým zdravotním rizikem pro místní obyvatele. Strážníci se i proto snaží působit preventivně a sklád-

kám předcházet. „Je to ale nekonečná práce. Pytle nosím s sebou a rozdávám je lidem, které u skládky přistihnu. Situaci kolem problémových osob denně monitorujeme, ať už osobně či prostřednictvím městského kamerového systému, a pokud odhalíme, že dochází ke znečišťování veřejného prostranství, snažíme se především s nimi domluvit okamžitý úklid nepořádku bez dalších sankcí. Tím se snažíme předcházet jejich dalšímu zadlužování. Jinak je těžké dokázat, že odpady vyhodil člověk, který je u skládky,“ říká Tomáš Novotný. Spolu se svou kolegyní mají o počínání bezdomovců dokonalý přehled, stejně jako o nelegálních skládkách, které však na území města vznikají nepřetržitě.

Podle analýzy z roku 2014 bylo na území města Plzně kolem 250 lidí bez domova, v současné době je jich podle odhadů kolem 800. Souvisí to s agenturním zaměstnáváním a dovozem pracovníků, kteří nenajdou uplatnění na trhu práce a následně končí na ulici. Plzeň ročně vynaloží jen na likvidaci černých skládek miliony korun. Proto uvítala, že je spolu s řadou odborníků členem pracovní skupiny vytvořené ministrem vnitra, která se dané problematice věnuje v celostátním měřítku. (an)

Na sport a tělovýchovu by mělo putovat 10 milionů

Na podporu sportu a tělovýchovy pro rok 2018 chce město prostřednictvím dotačního programu rozdělit 10 milionů korun, částka bude upřesněna po schválení rozpočtu na následující rok. Cílem tohoto dotačního programu je podpořit především neziskové subjekty, které mají omezenou možnost získání finančních prostředků z vlastních zdrojů a činnosti, při krytí provozních nákladů na sportovní činnost. Upřednostnění budou žadatelé, kteří dělají sport mládeže jako primární prevenci rizikového chování.

Žadatelem může být pouze organizace vykazující na území města Plzně sportovní činnost a nesmí to být subjekt, který má ke dni podání žádosti neuhrazené splatné závazky vůči městu Plzni. Handicapovaní sportovci mohou žádat o dotaci prostřednictvím tělovýchovné organizace nebo samostatně jako fyzická osoba. (red)

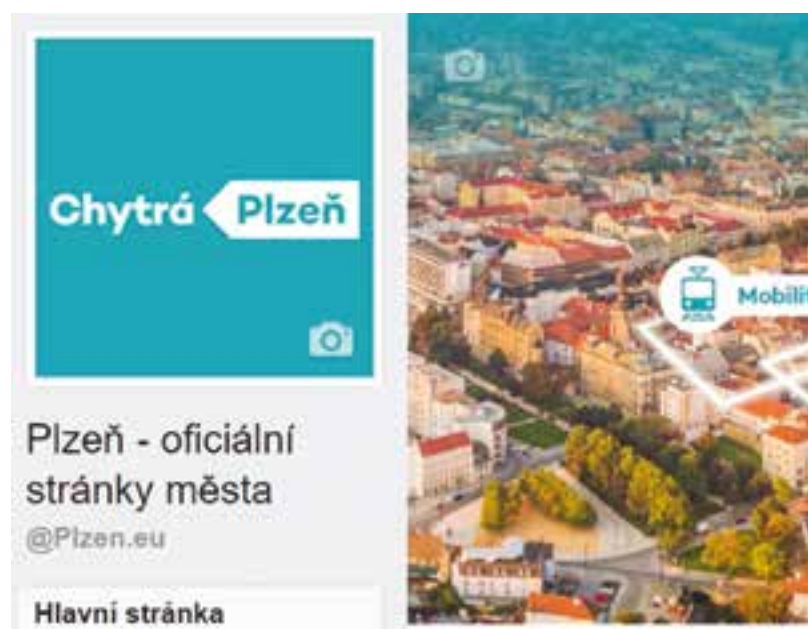

Plzeňské oslavy vzniku samostatného Československa přilákaly v letošním roce i přes nepřízeň počasí 40 tisíc návštěvníků, což je stejně jako v loňském roce. Lidé si užili už tradiční Průvod světél i jízdy historickými vozy městské hromadné dopravy.

Foto: Miroslav Chaloupka

O facebook města Plzně vzrůstá zájem nejen mezi Plzeňany, ale i v celé České republice a také v zahraničí. Sleduje jej stále větší počet lidí. Plzeň je sice čtvrté největší město v republice, ale na facebooku je s počtem fanoušků na druhém místě hned po Praze. Lidé se na něm dozvědí novinky nejen z radnice, ale i ze sportu, kultury a mnoha dalších oblastí života v Plzni. V současné době má facebook města už 18 tisíc přátel. Na snímku výřez ze současné titulní strany facebooku.

Foto: Adriana Jarošová

Barevné nápisy Slavíme 130. narozeniny či fotografie bývalých žáků školy připomínají letošní významné výročí Tyršovy základní školy a mateřské školy v Plzni-Černicích. Vyvrcholením oslav se staly v říjnu Dny otevřených dveří a výstava historických materiálů školy. „Potěšil nás zájem o výročí naší školy. Přijely například i bývalé žačky až z Austrálie. Bylo dojemné sledovat, jak návštěvníci a především bývalí žáci celou akci prožívali. Listovali v kronikách, prohlíželi staré i nové fotografie a procházeli se zájmem celou školu,“ říká ředitelka školy Věra Šimečková. Připomíná, že Tyršova škola má dlouhou tradici a je znát, že svému účelu slouží po celou dobu své existence. Je zřejmě nejstarší základní školou na území města Plzně. Nyní se ve škole vzdělává 144 žáků od první do páté třídy a 74 dětí v mateřské škole, která je její součástí. V celé škole na návštěvníka dýchne rodinná atmosféra a především zájem o dítě.

Foto: archiv školy

V den 170. výročí narození Vendelína Budíla, tedy 19. října, získali Cenu ředitele Divadla Josefa Kajetána Tyla za mimořádný umělecký výkon v kategorii pro umělce do 30 let Jarmila Hruškociová za roli v dramatu Slečna Julie, Pavel Neškudla za roli v činohře Talentovaný pan Ripley a Kateřina Falcová s Pavlem Režným za ztvárnění ústřední dvojice v muzikálu West Side Story. Cenu za mimořádný umělecký výkon získal Paolo Lardizzone za roli Pinkertona v opeře Madama Butterfly, Pavel Klečka za roli Macbetha ve stejnojmenné opeře a Jan Holík za roli Hendrika Höfgena v Mefistovi. Cenu Vendelína Budíla za mimořádný umělecký výkon získala Katarína Jorda za roli v opeře Medea. Pavel Pavlovský ji obdržel za významný umělecký přínos v oboru činohra. Na snímku zleva Pavel Neškudla, Pavel Režný, Jarmila Hruškociová, Kateřina Falcová a Katarína Jorda. Bylo i nově pojmenováno foyer Velkého divadla na Foyer Vendelína Budíla.

Foto: DJKT

Tisíce lidí navštívily předposlední říjnový víkend česko-bavorský festival Treffpunkt, který se konal v DEPO2015. Kromě piva a bavorských specialit, jako jsou preclíky, klobásky a další dobroty, nechyběly ani bavorské kroje a pestrá kulturní nabídka z obou stran hranice. Návštěvníci si užili gastronomii, koncerty, výstavy, autorská čtení nebo besedy. Filmová část festivalu představila legendární Plechový bubinek a Nebe nad Berlinem. Zahrál také oblíbený Flaškinet. S představením Běžkaři vystoupilo humorné uskupení Bratři v tričku.

Foto: Václav Šváb

Francouzi obsadí divadlo

V historické budově se bude natáčet film o životě Edmonda Rostanda

Secesní budova Velkého divadla, postavená v roce 1902 podle návrhu architekta Antonína Balšánka, zaujala francouzské filmaře, kteří si ji vybrali pro natáčení historického filmu Edmond. „V historii plzeňského divadla se jedná o mimořádný mezinárodní projekt,“ říká ředitel Divadla Josefa Kajetána Tyla Martin Otava, který podepsal s filmovou produkční společností smlouvu o pronájmu.

Film vychází ze stejnojmenné divadelní hry o životě dramatika Edmonda Rostanda a vzniku jeho slavného Cyrana de Bergerac. Francouzský dramatik Alexis Michalik hrů sám inscenoval na jevišti pařížského divadla Théâtre du Palais-Royal a ujme se také režie filmu. Ve Francii se jeho hra Edmond setkala s mimořádným úspěchem a získala několik prestižních ocenění. Vzhledem k natáčení bude Velké divadlo uzavřeno od 1. do 29. ledna 2018. „Abonentům Velkého divadla, konkrétně skupin V1, V2, V5, V9, V10, V12 a V14, kteří kvůli pronájmu přijdou o jedno představení, nabízí Divadlo Josefa Kajetána Tyla adekvátní náhradu. Abonmá těchto skupin se oproti předchozím roků skládá ze sedmi představení ve Velkém divadle. Pokud budou mít abonenti zájem,

Interiér Velkého divadla v Plzni.

Foto: Miroslav Chaloupka

mohou si do konce roku 2018 dokoupit za zvýhodněnou cenu osmé představení z produkce Divadla Josefa Kajetána Tyla. Cena

vstupenky pro tyto předplatitele je 200 korun do Velkého divadla nebo mají možnost v rámci této nabídky zvolit představení na

Nové scéně za 280 korun,“ uvádí Edita Laštovková, vedoucí obchodního útvaru divadla. (red)

Ples města bude v duchu první republiky

V duchu atmosféry první republiky se odehraje 19. ledna 2018 v Měšťanské besedě Reprerentační ples města Plzně. Koná se po čtrnácté a zároveň zahájí celoroční plzeňské oslavy 100. výročí vzniku samostatné republiky. Velký sál roztančí Orchestr Václava Marka, interpretující taneční a swingovou hudbu 30. a 40. let minulého století. Jako host vystoupí Leona Machálková ze swingovými melodiemi. O předtančení se postarají členové baletního souboru Divadla Josefa Kajetána Tyla. V malém sále zazní taneční hity 20. a 21. století v podání Dance Band Plzeň. Prodej vstupenek zahajuje 13. prosince na www.plzenskavstupenka.cz a v předprodeji na náměstí Republiky 41. (red)

Bohumila Polana připomene řada akcí

Mnoho pořadů připomene 130. výročí narození významného knihovníka, kritika, básníka a esejisty Bohumila Polana (na snímku). Narodil se 18. listopadu 1877 v Plzni. Na jeho počest se v krajské metropoli uděluje Cena Bohumila Polana, letos to bylo už 10. listopadu. V sobotu 18. listopadu od 15 hodin se na Ústředním hřbitově koná pietní akt u jeho hrobu, 21. listopadu od 17 hodin se v Polanově síni v Knihovně města Plzně odehraje pořad s jeho vnučkem Ondřejem Konrádem. Malou expozici o Polanovi si lze do 12. prosince prohlédnout ve druhém patře Knihovny města Plzně, která jeho narození věnovala velkou pozornost. Polanova síň zahájila svoji činnost v den 105. výročí jeho narození. Setkávají se tu umělci ze všech oborů. (red)

Připravuje se nová kulturní strategie

Novou kulturní strategii na období 2020-2030 začali připravovat představitelé města, zástupci Magistrátu města Plzně, Krajského úřadu Plzeňského kraje a lokálních kulturních aktérů. Sešli se proto na Kulturním fóru 2017 v Měšťanské besedě. O podobě strategie může rozhodnout i veřejnost.

„Období platnosti schváleného koncepčního dokumentu Program rozvoje kultury ve městě Plzni na léta 2009-2019 se chýlí ke konci, a proto město připravuje novou strategii. Cílem je vznik dokumentu za účasti odborné i laické veřejnosti,“ uvedla vedoucí Odboru kultury Magistrátu města Plzně Květuše Sokolová.

Připomněla, že plzeňská kulturní scéna a její aktéři prošli v uplynulých deseti letech dynamickou evolucí a profesionální proměnou, kterou významně posílil i projekt Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015. Plzeň má špičkový umělecký a kulturní potenciál a může se podle

Účastníci Kulturního fóra na jednání v Měšťanské besedě. Foto: Miroslav Chaloupka

Květuše Sokolové stát v oblasti kultury pro celou Českou republiku modelovým příkladem. Odbor kultury přivítá jakékoliv podněty a připomínky v oblasti kultury či

k samotné tvorbě nového strategického dokumentu. Odborná a také laická veřejnost je může posílat na e-mailovou adresu sokolova@plzen.eu. (red)

ROZHOVOR

Petr Mazný: Pod náměstím měla vést podzemní dráha

Škodovka v historických fotografiích, Vzestupy a pády aneb historie FC Viktorie Plzeň, Velká kniha plzeňských pohlednic, Příběhy plzeňských domů I. nebo Plzeň z nebe. To je jen zlomek titulů vydavatelství a nakladatelství Starý most, které se dlouhodobě zaměřuje na historii a zajímavé momenty krajské metropole. Nezapomíná však ani na malé čtenáře, třeba s titulem Plzeň a okolí pro děti, a milovníky Plzeňského kraje a okolí.

„Existujeme už dvacet let a za tu dobu jsme vydali přes stovku knížek a zhruba sedmdesát je jich věnováno právě Plzni. Daří se to i díky spolupráci s městem, například Archivem města Plzně, Nadací 700 let města Plzně a řadou dalších institucí. Pomáhají nám také sami místní obyvatelé. Právě od nich máme obrovskou spoustu fotografií a dokumentů, které by jinak veřejnost neměla šanci vůbec spatřit,“ upozorňuje Petr Mazný, bývalý sportovní redaktor a později pracovník Muzea Škoda Plzeň.

Petr Mazný ve stánku. Foto: archiv

Jak se vlastně sporták dostane k vydávání knížek převážně s historickou tematikou?

Byla to trochu klikatá cesta. Nejdříve jsem psal jen články ze sportu, ale poz-

ději občas i něco z historie, protože mě to bavilo. A po nějaké době mne oslovili ze Škodovského muzea s nabídkou, zda tam nechci pracovat. A já chtěl. Po určitém čase jsem si uvědomil, jaké zajímavosti a poklady tam leží, aniž by se o nich lidé mohli dozvědět. Bylo mi to líto, a tak vlastně začala má vydavatelská éra.

Máte nějakou oblíbenou historickou dobu nebo místo?

Zajímá mě historie Plzně a chytila mne i Šumava. V závěru října nám vyšla knížka o šumavských jezerech. Mne samotného některé nové informace překvapily, například že v Bavorsku u Velkého a Malého javorského jezera je možné ještě nalézt zbytky dalších starých jezer.

Na čem dalším ještě pracujete a týká se to opět Plzně?

Právě jsme dokončili čtyři tituly, jedním z nich je 100 zajímavostí z plzeňských archivů. Chtěli jsme ukázat, jaké poklady archivy od středověku až po současnost schraňují. V knize jsou

Archivní poklady se představí v mázhauzu

Archivní kulturní památky ve fondech Archivu města Plzně se jmenuje výstava, kterou pořádá Archiv města Plzně v mázhauzu radnice. Vernisáž se uskuteční 20. listopadu od 17.00 hodin a veřejnost bude mít možnost se s jednotlivými památkami blíže seznámit do 7. prosince. K vidění bude nejstarší plzeňský typář pocházející z období kolem roku 1300 spolu s listinou ze 17. dubna 1307 s prvním dochovaným otiskem tohoto pečeti, soubor čtyř zlatých bul vydaných pro město Plzeň (1434–1627), Liber iudicii (1407–1411), nejstarší městská kniha ve fondech Archivu města Plzně, první kniha soudní nebo Osecký žaltář (kniha žalmů) z druhé poloviny 13. století (na snímku).

Milovníci historie se mohou pokochat i souborem dvou erbovních privilegií polepšujících znak města (1466, 1578) a rukopisem hry Josefa Kajetána Tyla Fidlovačka z roku 1834 s textem národní hymny Kde domov můj. Originály archiválií budou k vidění pouze jeden den, 28. listopadu od 9 do 17 hodin. (red)

Techmanie slaví stovku

Dramatické 20. století ve zdech továrních budov představuje Techmanie na výstavě ke sto letům svých budov. Science centrum sídlí ve dvou bývalých škodovských halách. Jedna patří k vůbec největším a postavila ji firma Müller a Kapsa, druhá je částečně památkově chráněná, neboť ji nesou Hezterovy nosníky. Výstava Století budov Techmanie je součástí běžné prohlídky expozic. Kdo si chce bohatou nabídku Techmanie užít opravdu dosytosti, může si koupit roční permanentku. Její platnost je nově od 1. prosince 2017 do 31. ledna 2019. (red)

například nikdy nepublikované staré fotografie a stavební plány Plzně. Asi dneska už nikdo neví, že v době první republiky měla být pod nynějším náměstím Republiky vybudovaná v rámci městské hromadné dopravy podzemní dráha. Vydali jsme také knihu, která se věnuje historii městského obvodu Plzeň 2-Slovany. V ní je nejvíce fotek od soukromých osob, které ještě nebyly nikdy publikovány. Třeba jsou tam snímky z výstavby sportovišť. Další publikace nese název Věžnice borská, v ní jsou mimo jiné zmíněny úteky a slavní vězňové. A radost nám dělá i Plzeňsko-český slovník s podtextem Pročpa tudleto říkame? **A pročpa říkame vošajstlich, tustim a další perly?** Právě o vzniku takových slov se tam zájemci dozvědí, stejně jako o místopisu. Například jak vzniklo a proč se říká Na Belánci. Mě osobně překvapil vznik a význam slova durchunddurch. (an)

Advent přinese příběhy betlémů

Lidé se mohou těšit na kostymované prohlídky, vánoční poštu, trhy a řadu dalších předvánočních akcí

Rozsvícení vánočního stromu, tentokrát 13metrového smrku ztepilého z Předních Skvrňan, zahájí už tradičně advent v Plzni. Letos se rozzáří 3. prosince v 18 hodin a v Plzni je to už tradičně spojeno s odpoledním a večerním programem na náměstí Republiky. Vyvrcholením bude koncert legendární kapely Spirituál kvintet. Řada dalších akcí se pak uskuteční v průběhu celého adventu.

Obyvatelé i návštěvníci Plzně se mohou těšit 13. prosince na hromadné zpívání koledí s Českým rozhlasem nebo oblíbené kostymované prohlídky, které se konají 2., 9., 16. a 23. prosince od 17.30 hodin a 3., 10. a 17. prosince v 16 a 17.30 hodin. „Letošní prohlídky jsou zaměřeny na vánoční tradice a zvyky na Plzeňsku a na příběhy plzeňských betlémů. Návštěvníci se například dozvědí, co znamenají jednotlivé svíčky na adventním věnci, proč bylo důležité mít na štědrovečerním stole co nejvíce chodů a při hodování nekýchnout nebo to, že kromě Mikuláše i Lucie a Barborky svým způsobem hlídaly, jestli děti i dospělí v době adventu nezlobí. Vstupenky je možné zakoupit v Turistickém informačním centru nebo prostřednictvím Plzeňské vstupenky,“ říká Barbora Živná, průvodkyně městské organizace Plzeň-TURISMUS.

V mázhauzu radnice bude úřadovat od 11. do 22. prosince včetně sobot a nedělí od

Vánoční Plzeň

Slavnostní rozsvícení vánočního stromu
3. 12. 2017, náměstí Republiky

16.00 Dětský pěvecký sbor Jiříčky
16.15 Consortium musicum
16.35 Divadlo Dialog - vánoční představení
16.55 Plzeňský MLS - malý ledový soubor
17.30 Armádní Orchestr - ZUŠ Sokolovská Plzeň
17.50 sváteční slovo plzeňského biskupa a primátora města Plzně
18.00 SLAVNOSTNÍ ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMU
18.05 Spirituál kvintet

PROGRAM PLZEŇSKÉ DIECÉZE V KATEDRÁLE SV. BARTOLOMĚJE
3. / 10. / 17. prosince - adventní neděle
6.45 ranní mše svatá se zpěvem řeholů
18.00 adventní půlhodinka - varhanní improvizace
4. prosince od 19.00 - soubor Ritornello - koncertní provedení oratorů

10 do 17 hodin vánoční pošta, 23. prosince jen od 10 do 15 hodin. „V mázhauzu bude také výstava dětských prací ze soutěže na vánoční téma – nejkrásnější zabaleny dárek, expozice vánočního betlému s figurkami Plzeňanů a vánočních stromčeků,“ doplňuje vedoucí úseku marketingu organizace Plzeň-TURISMUS Helena Prokopová.

Už tradičně si budou moci těsně před Štědrým dnem a o něm přijít lidé pro betlémské světlo, které přivezou do města skauti. V katedrále sv. Bartoloměje bude už 23. prosince od 14 do 18 hodin a na Štědrý den od 8 do 10.30 a po mši od 11.30 do 17 hodin. Zájemci si mohou přijít i na další místa, jako například na Chodské náměstí či do kostela Nanebevzetí Panny Marie do Františkánské ulice.

Biskupství plzeňské také připravuje na každou adventní neděli ranní mše svatě se zpěvem oratorů a adventní půlhodinky – varhanní improvizace. „Na Štědrý den bude možné zhlédnout Živý Betlém, a to od 11.15 na náměstí před katedrálou sv. Bartoloměje a ve 24 hodin sem pak zavítat na půlnoční bohoslužbu s biskupem Tomášem. 26. prosince jsou všichni srdečně zváni do katedrály na koncert Česká mše vánoční Jakuba Jana Ryby,“ uvádí mluvčí biskupství Zuzana Lášková. Podrobné informace o dalších předvánočních i vánočních akcích jsou na webech města a biskupství. (an)

Kouzlo Vánoc bude pomáhat handicapovaným dětem celoročně

Hodně napilno teď mají všichni členové známé taneční skupiny Storm Ballet, chtějí totiž stejně jako v posledních letech pozvat plzeňskou veřejnost na už V. benefiční galavečer do Parkhotelu Plzeň. Uskuteční se 18. prosince a úderem 18. hodiny zaplaví pódium desítky roztančených dětí.

Zahájí tak tanečně-hudební show s názvem Kouzlo Vánoc v choreografii Petra Čejky, v níž se během celého večera představí nejen téměř sto nadšených mladých tanečnic, ale i hosté z řad profesionálních umělců, jako jsou sólistka Staatsoperette Dresden a stálý host Národního divadla sopranistka Soňa Godarská, členka souboru baletu Divadla Josefa Kajetána Tyla Kristýna Potužníková, gospelová zpěvačka Leona Gyöngyösi a další.

Kouzlo Vánoc je originálním a nevšedním dárkem, který má v předvánočním

Taneční skupina Storm Ballet.

Foto: archiv

čase potěšit a pohladit po duši. Chce ale i pomáhat a stejně jako vloni i teď svým finančním výtěžkem podpoří Nadaci Leontinka, která se zaměřuje na integraci zrakově postižených dětí a mladých lidí do společnosti. Předáním peněžního

daru tentokrát dětem ze ZŠ pro zrakově postižené Plzeň a závěrečným vánočním pozhánáním plzeňského biskupa Tomáše Holuba akce vyvrcholí.

Kouzlo Vánoc pořádá Storm Ballet, ve spolupráci s městem Plzeň a Na-

daci 700 let města Plzně. V tomto roce se uskuteční tradičně jako slavnostní večer, ale v současné době se připravuje celoroční projekt, do něhož se bude moci zapojit každý podle svých možností. Město tak chce pomáhat handicapovaným dětem. „Nadace bude nápomocna především v rámci celoročního běhu akce. Založili jsme například transparentní účet, na který budou moci dárce zasílat příspěvky na konkrétní účel. Číslo účtu je 2801316725/2010. Pracujeme i na tvorbě webových stránek,“ vysvětluje ředitelka nadace Alena Kozáková. „Zvažujeme také možnost využití dárcovských SMS,“ doplňuje za Storm Ballet studio Petra Šeda Nepřašová.

Každoročním vrcholem charitativní akce se pak stane právě Kouzlo Vánoc. Chystané stránky www.dikydetem.cz budou přinášet informace o celém projektu. Vstupenky na letošní galavečer bude možné zakoupit na www.plzenskavstupenka.cz. (red)

ROZHOVOR

Josef Mištera: Ladislav Sutnar bude mít stálou expozici

Ladislav Sutnar, který se narodil 9. listopadu 1897 v Plzni, byl designer, typograf, avantgardní umělec, „genius kompozice“. Od roku 2014 je po něm pojmenována Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara Západočeské univerzity v Plzni,

v jejím čele stojí děkan Josef Mištera (na snímku), který má velký podíl na Sutnarově popularizaci v Plzni a v České republice.

První výstava se na počest 120. výročí narození tohoto významného rodáka konala už letos na jaře. Co všechno se v souvislosti s tímto výročím v Plzni uskutečnilo a co se ještě chystá?

Oslavy začaly už v březnu výstavou Shapes v Galerii Ladislava Sutnara a po řadě dalších akcí pokračují vydáním knihy Sutnar Shapes, na které spolupracovali studenti Stevena Hellera ze School of Visual Art z New Yorku, křtem knihy o životě a díle Ladislava Sutnara nebo výstavou CXX LS. Představíme na ní nové přírůstky ve sbírce naší fakulty Venuše Ladislava Sutnara. V prosinci se uskuteční interaktivní

expozice pro děti Sutnar dětem na motivy sutnarovské stavebnice Build the Town. Ladislavu Sutnarovi a projektu „Návrat“ bude monotematicky věnovaná Příloha Literárních novin ARS. V prosinci také zprovozníme virtuální městskou prohlídkovou trasu Bedekr Sutnar s animacemi studentů profesora Jiřího Barty. Do konce roku ještě vznikne maketa připravované monografie o Ladislavu Sutnarovi.

Jak se na tom podílí fakulta?

Fakulta je samozřejmě hlavním hybatelem. Celý projekt ovšem funguje díky skvělé spolupráci, popřípadě finanční podpoře, poskytované Západočeskou univerzitou v Plzni, městem Plzeň a jeho jednotlivými obvody, Plzeňským krajem a ústavem Plzeň 2015.

Letos se v rámci oslavy udělovaly Ceny Ladislava Sutnara, tentokrát se mezi

ně nedostal žádný český designér. Cenu získali tři Američané, pedagogové z Polska a Slovenska. Proč?

Navržené kandidáty boduje Umělecká rada fakulty a prvních pět osobností navrhuje děkanovi.

Jste přítelem syna Ladislava Sutnara. Chystáte spolu nějaký další projekt?

Západočeská univerzita v Plzni letos v říjnu schválila vznik Nadace Sutnar/Nadace Elaine a Radoslava Sutnarových. Nadace zahájí svoji činnost a okamžitě plánujeme založit archiv Ladislava Sutnara utříděním pozůstalosti, kterou jsme obdrželi z Archives of American Art ve Washingtonu. V delším horizontu chystáme ve spolupráci s ředitelem Romanem Musilem zřízení stálé expozice Ladislava Sutnara v nové budově Západočeské galerie v Plzni. (an)

Nadace roztančí Městskou besedu

Ples Nadace 700 let města Plzně nechyběl v žádném kalendáři plzeňských plesů od roku 1995. V roce 2018 si nadace připomene 25. výročí od svého založení, a tak bude ples tentokrát o něco větší. „9. února od 20 hodin vítáme všechny ve velkém i malém sále Městské besedy,“ zve ředitelka nadace Alena Kozáková. K tanci a poslechu bude po celý večer hrát orchestr Miroslava Novotného, vystoupí i Kamélie, Cimbálová muzika Milana Broučka, ABBA STARS revival. Chybět nebude předtančení či předání hudebních cen Plzeňský Orfeus a Plzeňský Orfeus junior a ocenění partnerů nadace. Pro návštěvníky bude připraven i zajímavý dárek. Jaký to bude, to si zatím Nadace 700 let města Plzně nechává pro sebe, ale věří, že potěší každého z plesových hostů. Předprodej vstupenek zahájuje 11. prosince na www.plzenskavstupenka.cz. (red)

Doubravecká knihovna se změní v pohádkovou říši

Pohádkové zimní dopoledne si užijí malí i velcí návštěvníci 2. prosince mezi 9. a 12. hodinou v Obvodní knihovně Doubravka. „Den pro dětskou knihu je celostátní akce, letos je to už její 11. ročník. Koná se vždy v sobotu před první adventní nedělí, a proto ji pojímáme ve svátečním duchu. Děti, rodiče i knihovnici si vyrobí vánoční přání, jmenovky na dárky ve tvaru sněhuláka, ozdoby na stromeček, zimní zapichovátka do květináčů. Veškeré výrobky si mohou odnést domů nebo si zkusí ozdobit velký stromeček, který pro ně bude připraven v dětském koutku. Vloni nám slavnostní atmosféru pomohl koledami vytvořit dětský sbor z nedaleké školy a přišla i oblíbená Zimní královna, aby nejmenším posluchačům přečetla vánoční pohádku. Letošní Den pro dětskou knihu bychom rádi pojali podobně,“ těší se doubravecká knihovnice Eva Jeřábková. Dodává, že dětem opět nabídnou tematický fotokoutek ve tvaru sněhuláka nebo saní se Santa Clausem, kde si je mohou rodiče vyfotit s doplňky jako kníry, čepice, mrkev místo nosu a podobně.

Děti s rodiči při práci v doubravecké knihovně. Foto: archiv knihovny

Otevírají i vánoční dětský Knihotoč, hru, jejímž cílem je, aby se k dětským čtenářům dostalo co nejvíce knih. „Jestli máte doma zachovalé dětské knihy, které už nečtete, ale naopak byste si chtěli pořídit jiné, využijte našeho Knihotoče. Knížky zde udělají radost jiným dětem a vy si můžete naopak odnést zdarma domů ty, které tam nechal někdo před vámi,“ přibližuje knihovnice. (red)

HÁDEJTE S ČISTOU PLZNÍ

Od 5 hodin začíná Čistá Plzeň vyvážet popelnic. Od té doby musí být kontejner pro pracovníky této společnosti volně dostupný. Správná odpověď na otázku z minulého čísla je tedy za b. Výhercem se stal Jan Vajz. Dnešní otázka je zaměřena na sběrný dvůr v ulici Edvarda Beneše.

Od kterého data tento sběrný dvůr provozuje společnost Čistá Plzeň?

- a) od 1. června 2017
- b) od 1. července 2017
- c) od 1. června 2016

Odpovědi mohou zájemci posílat do 1. prosince na adresu redakce. K dispozici mají také e-mail soutez.RadnicniListy@plzen.eu. Připíšte heslo Hádejte s Čistou Plzní, své jméno a bydliště. Výherce získá speciální dárky od společnosti Čistá Plzeň a další atraktivní ceny. (red)

Divadlo uvedlo světovou premiéru

Opera Miroslava Kubičky představuje život a dílo Jakuba Jana Ryby

Světová premiéra opery Miroslava Kubičky Jakub Jan Ryba se odehrála ve Velkém divadle. Inscenace v režii Tomáše Pilaře a hudebním nastudování Jiřího Štrunce připomíná život a dílo autora České mše vánoční, jehož život byl spjat se západočeským regionem. Narodil se v Přešticích a za svůj opus Stabat Mater byl jmenován čestným měšťanem města Plzně.

Jeho dramatickým osudem se nechal inspirovat současný renomovaný skladatel Miroslav Kubička. „Na opeře jsem pracoval více než deset let, ale myšlenku na ni jsem nosil v hlavě mnohem déle,“ říká skladatel, jenž pro divadlo získal unikátní hudební nástroj. „Domnívám se, že Ryba se nechal inspirovat zvukem pastýřské trouby, který denně slychal. V opeře používám motiv konkrétního pastýřského vytrubování z Rožmitálky, abych navodil tu správnou atmosféru. Našel jsem výrobce pastýřské trouby na Slovensku a pak jsem také hledal interpreta, který na ni dovede zahrát,“ prozrazuje Miroslav Kubička,

Jiří Kubík jako farář Kašpar Zachar.

Foto: DJKT

který v opeře cituje konkrétní Rybovy skladby. „Například ve vypjaté chvíli, když Rybovým zemře dítě, jsem ocitoval jednu z jeho Pohřebních písní. Na začátku opery je scéna, kdy Ryba komponuje Vánoční píseň, jejíž originál mi poskytli v Českém muzeu hudby,“ říká skladatel.

Autorem libreta je dramatik, libretista a režisér Jaroslav Gillar, někdejší umělecký šéf Divadla Na Zábřadli, kte-

rý v emigraci tvořil na mnoha scénách ve Švýcarsku. „Myslím, že se inscenace bude líbit každému, kdo má rád film Babička nebo seriál F. L. Věk. Kostýmy jsou navrženy podle dobových stříhů, ale jsou ušity z úpletu, aby evokovaly zimní období, kdy se děj odehrává. Sníh na scéně vykouzlí projekce v kombinaci s vločkami vyrobenými ze speciálního papíru,“ říká režisér a šéf opery Tomáš Pilař. (red)

SOUTĚŽÍME S DIVADLEM

Roli Manon ve stejnojmenném baletu Alexandra Glazunova tančí Jarmila Hrušková. Správně odpověděla Miloslava Mašterová a vyhrává vstupenky do divadla a drobné dárky.

I tentokrát mohou zájemci soutěžit. Počestné paní plzeňské aneb Mistr ostrého meče, to je humorná hra v bohatých kostýmních kulisách měšťanské Plzně 18. století, která měla premiéru 28. října na scéně Nového divadla. Líčí provokativní příběh kata Jana Husa a jeho odvážné manželky Rosiny.

Žena, která všem leží v žaludku, se totiž rozhodla udávat tón nejen místní módě. Otázka zní, která herečka hraje v inscenaci Divadla Josefa Kajetána Tyla právě Rosinu?

Odpověď je možné nalézt také na webových stránkách divadla www.djkt.eu. Lze ji posílat do 1. prosince na adresu redakce. K dispozici je také e-mail soutez.RadnicniListy@plzen.eu. Nezapomeňte připsat heslo Soutěžíme s divadlem. (red)

SPRÁVNÝ TIP S ALFOU**Jak se jmenovala inscenace uvedená v Divadle Alfa před deseti lety?**

- a) Kašpárek na cestách
- b) Kašpárek v Africe
- c) Kašpárek a indiáni

Správná odpověď z minulého čísla zní, že na 25. ročníku Mezinárodního festivalu Divadlo, který se konal v září v Plzni, Divadlo Alfa uvedlo inscenaci Gazdina roba. Výhercem se stal Jiří Štrunc a získává dvě vstupenky do Divadla Alfa. Stejnou cenu obdrží také ten, kdo správně odpoví na novou soutěžní otázku a bude vylosován. Odpověď lze posílat pod heslem Správný tip s Alfou až do 1. prosince na adresu redakce nebo e-mail soutez.RadnicniListy@plzen.eu. (an)

Klasický loutkový hrdina Kašpárek se na jevišti Divadla Alfa objeví v nové sezoně hned dvakrát. První inscenací, ve které už baví malé i velké diváky, je maňásková groteska Kašpárek a mumie (na snímku). Veselý příběh je volným pokračováním inscenace, kterou Alfa uvedla s velkým úspěchem před deseti lety. A nová soutěžní otázka se vztahuje právě k tomuto představení.

HRAJEME S DOPRAVNÍMI PODNIKY

Na začátku října představily Plzeňské městské dopravní podniky novou mobilní aplikaci s názvem Moje Plzeňská jízdenka, přes kterou si lze zakoupit jízdenky do plzeňské MHD. Nákup je jednoduchý a platí se pomocí mobilní aplikace Masterpass, kterou je nezbytné mít v telefonu také nainstalovanou. Až do konce března 2018 je navíc na každou jízdenku poskytnuta sleva 5 korun. A právě k jízdenkám se vztahuje další soutěžní otázka.

Kolik typů jednotlivých přestupních jízdenek je možné zakoupit ve vnitřní zóně 001 Plzeň?

- a) 6
- b) 8
- c) 10
- d) 12

Správnou odpovědí na minulou soutěžní otázku byla možnost c, tedy, že Sdružení dopravních podniků má 19 členů. Obrazové publikace věnující se dopravě a další ceny, které poskytly Plzeňské městské dopravní podniky, vyhrál Radomil Čech. Odpovědi na novou otázku lze posílat do 1. prosince na adresu redakce nebo e-mailovou adresu soutez.RadnicniListy@plzen.eu. Nezapomeňte připsat heslo Hrajeme s dopravními podniky. (red)

VÍTE, KDO TO JE?

Tomáš Hájek (na snímku) je správná odpověď na minulou soutěžní otázku. Redakce ocenila tři vylosované odpovědi. Poslali je Ivana Vrátníková, Jana Štruncová a Michaela Nováková. Vyhrávají šálu FC Viktoria Plzeň, kartu s podpisem hráče a další ceny.

A nyní můžete tipovat dalšího hráče. Viktorián sice nevelký postavou ale výrazný svými výkony na hřišti se stihl narodit ještě v Československu, lépe řečeno v jeho východnější části. Fotbal začínal hrát v rodném městě společně se svým bratrem.

V sedmnácti letech přestoupil jako dorostenec do Viktorie Plzeň, kde k prvnímu mistrovskému zápasu nastoupil v sezoně 2011/2012. Připsal si jednu ostrou minutu. Následně začala jeho pouť po hostování, v první polovině roku 2012 hostoval v Sokolově. Celou následující sezonu, ve které Viktoria získala svůj druhý mistrovský titul, strávil v druholigovém Ústí nad Labem. V ročníku 2013/2014 si zahrál nejvyšší soutěž v dresu Znojma. Od sezony 2014/2015 je pevnou součástí plzeňské Viktorie. Zažil boje v základní skupině Evropské ligy, je držitelem dvou domácích mistrovských titulů i prvenství v superpoháru. Ačkoli to není zrovna rozený střelec branek, díky trpělivé hře uprostřed zálohy je pro plzeňské mužstvo nebyvale platný.

Odpovědi lze posílat s uvedením jména a bydliště do 1. prosince na adresu redakce. K dispozici je také e-mail soutez.RadnicniListy@plzen.eu. Nezapomeňte připsat heslo Víte, kdo to je? (red)

Z historie Plzně - 19. část: Urbanistický a architektonický vývoj

Na horním snímku z roku 1875 je dělnická kolonie Na Jánské vytvořená Janem Kleissem. Na dolním snímku reprezentační obytné domy při dnešní Klatovské třídě kolem roku 1880. Snímky vytvořil Josef Böttinger.

Druhá polovina 19. století je poznamenána zejména výstavbou školních budov, průmyslových komplexů a následnou snahou o vyřešení otázky dělnického bydlení. Stavbě české realky podle návrhu Moritze Hinträgera z roku 1865 musela ustoupit budova renesanční zbrojnice i část městského opevnění v severozápadním nároží starého města. Především Klatovská a později Jungmannova (dnes Americká) třída se stávají komplexem luxusních rodinných paláců, ať již pro majitele dostavníkové společnosti Johanna Hahnenkama (později zde bydlel Emil Škoda) či majitele uhelných dolů na Nýřansku Franze Pankraze. Protikladem honosných paláců

byla vzrůstající potřeba sociálního bydlení v souvislosti s prudkým růstem dělnického obyvatelstva Plzně. Na Roudné vznikla hornická kolonie zvaná Amerika, podnikové ubytování (takzvaná kasárna) měl Měšťanský pivovar, Škodovka i papírna. Výjimečná byla kolonie na Saském předměstí, vystavěná z podnětu obchodníka a politika Jana Kleissla.

Většinu obecních budov projektovali zaměstnanci městského stavebního úřadu, budovu obecných škol v Otakarových sadech (dnes sady 5. května), budovu českých a německých dívčích obecních a měšťanských škol na Jungmannově (dnes Americké) ulici a budovu

dívčí a chlapecké obecné školy na Nádražní ulici František Auer. Budova městské spořitelny je dílem Emanuela Klotze. V posledních dvou desetiletích 19. stole-

tí dochází k vybudování moderní infrastruktury města. V roce 1890 byla postavena městská vodárna. Pro ni byl na vrchu Homolka vybudován podzemní vodojem, který umožnil přivádět vodu až do budov, takže od 90. let 19. století se součástí kvalitnějších bytů stávají i koupelny. Důsledkem bylo také rušení pouličních kašen, včetně čtyř na náměstí. Na sklonku 70. let 19. století vznikl podle projektu Emanuela Trojana z Bylanova a Franze Mauruse rozsáhlý osově symetrický komplex mužské trestnice na Borech včetně administrativní a obytné budovy, kaple, nemocnice, technického zázemí i vlastního hřbitova. Pro zvýšení úrovně výstavby města mělo velký význam zalo-

žení německé (1876) a české (1885) státní průmyslové školy, kde vyučovala řada mladých progresivních architektů. Štěpánka Pfliegerová, Archiv města Plzně